

Osvrt

Radnička omladina u komuni

Samo u 24 radnička sveučilišta Hrvatske steklo je opće, stručno i društveno-političko obrazovanje oko 35000 mladih radnika - Mladi proizvođači inicijatori mnogih korisnih akcija u komuni

Praktična aktivnost radničke omladine posljednjih godina svodila se naročito na uključivanje mladih proizvođača u društveno politički život komune. Ova praksa najrješitije je pokazala da je proširenje društvene odgovornosti mladih radnika najbolje sredstvo za prihvaćanje i usvajanje politike našeg društvenog i ekonomskog razvijanja.

Zainteresiranost i angažiranost mladih ljudi u proizvodnji, nije dala rasko zahvaljujući isključivo ekonomskim promjenama u radnom kolektivu, već u istoj mjeri i sa dovodenjem mladih u položaj neposrednih učesnika u mijenjanju tih ekonomskih odnosa.

Samostalnost radnih kolektiva u raspodjeli sredstava i nove mogućnosti da s povećanjem produktivnosti rastu i lični dohodci radnika kao i fondovi radnih kolektiva, utjecali su da se danas mladi ljudi u proizvodnji mnogo više i šire zanimaju za probleme proizvodnje, produktivnosti rada i upravljanja. Problem očigledno nije više u tome da mladim proizvođačima treba dati pravo i mogućnost da učestvuju u društvenim zbivanjima radnog kolektiva i komune, jer se u organima radničkog samoupravljanja nalazi oko 13.000 mladih radnika, koji su u ove organe izabrani na osnovu stvar-

ne aktivnosti u radu organizacija. U Predsjedništvu Centralnog komiteta Narodne omladine Hrvatske smatraju da bi odgovorni faktori u privrednim organizacijama i komunama trebali u ovoj godini obratiti znatno više pažnje stambenom problemu mladih radnika, jer nova stambena politika daje za to široke mogućnosti. Osim toga potrebno je podržavati svaku inicijativu mladih koja ide za stvaranjem novog tipa radnika — ljudi sa svestranom stručnom i društveno-političkom naobrazbom, jer će mijenjajući sebe mladi radnici biti još aktivniji borci za unošenje socijalističkih navika u sve pore života kolektiva i komune.

Rudari iz Kadine Glavice, Kajnana, Ružića i Opatovca, zaposleni u ugljenkopu u Siveriću, prevoze se automobilom od kuće do radnog mesta. Međutim, dugotrajne kiše toliko su oštetele cestu od Siverića (»Vakterica«) do Banovače, da je postala nepruhodna za automobile. Zbog toga su rudari odlučili popraviti cestu dobrovoljnim radom, materijalnu bazu — pomoći još Radovi su već počeli, a izvode se bržem preobražaju komune kao cjeline.

(MŽ)

RUDARI POPRAVLJAJU CESTU

Rudari iz Kadine Glavice, Kajnana, Ružića i Opatovca, zaposleni u ugljenkopu u Siveriću, prevoze se automobilom od kuće do radnog mesta. Međutim, dugotrajne kiše toliko su oštetele cestu od Siverića (»Vakterica«) do Banovače, da je postala nepruhodna za automobile. Zbog toga su rudari odlučili popraviti cestu dobrovoljnim radom,

materijalnu bazu — pomoći još Radovi su već počeli, a izvode se bržem preobražaju komune kao cjeline.

Vaši planovi za 1961. godinu?

Imamo više planova koje nam nameću ekonomске prilike naše komune. Među njima je svakako jedan od najvažnijih planova osnivanje poduzeća za izradu aluminijskih konstrukcija (montažne kuće, silosi, razni gradevinski predmeti itd.) Također namjeravamo otvoriti rudnik boksita u Erveniku, izgraditi vinarski podrum u Đevrskama. Zdravstvenu stanicu i nekoliko novih školskih zgrada. U planu su i pripremni radovi za izgradnju vodovoda u Bukovici.

Što je s lokacijom nove tvornice i kako se misli osigurati stručni kadar?

Lokacija tvornice je već odredena. Raspolažemo i s tačnim podacima o kvalificiranim radnicima koji se sada nalaze u drugim poduzećima, ali će doći na rad u našu tvornicu. Što se tiče nekvalificirane radne snage, nje imamo dovoljno. Naprotiv, osjetit će se veliko pomanjkanje visokokvalificiranih radnika.

Nadamo se da će se u tom poduzeću zaposlitи radnika?

Posebno je pitanje školsku zgradu za koju će se utrošiti 20 milijuna dinara. U Kistanjanu završavamo jednu školsku zgradu. Posebno je pitanje škole u Erveniku gdje zgrada ne postoji. Nadamo se da će izgradnju škole u Erveniku pomoći i Republički savjet za školstvo, a i mi ćemo učestvovati s vlastitim sredstvima. Nedostaje nam 10 prosvjetnih radnika što također omogućava normalnu nastavu — završio je predsjednik NO općine Kistanje Vaso Nikolić.

B. Pekić

Razgovor s predsjednikom NO općine Kistanje Vasom Nikolićem

Mnogo planova

NAŠ SURADNIK POSJETIO JE PREDSJEDNIKA NARODNOG ODBORA OPĆINE KISTANJE VASU NIKOLIĆA I ZAMOLIO GA DA ZA NASE CI-TAOCE ODGOVORI NA NEKOLIKO PITANJA.

Izraden je investicioni program izvedba prototipove nekih proizvoda koje ćemo i mi izradivati.

Recite nam nešto o otvaranju boksitnog rudnika u Erveniku?

Taj je rudnik, kao pogon boksitnih rudnika u Drnišu, izgrađen 1958. godine, zbog slabih kvaliteta rudača i visokih prijevoznih troškova. Sada, međutim, dobili smo podatke od Geološkog zavoda u Zagrebu da je boksit prikladne kvalitete, pa će se rudnici ponovo otvoriti. U rudniku će se zaposliti 60 — 100 radnika. A što se tiče ispitivanja fosforita poduzeće »Agrokemika« u Zagrebu javlja nam da je za istraživačke rade u 1961. godini odobreno 20 milijuna dinara.

Postoje li zdravstveni problemi na vašoj komuni i kako ih mislite riješiti?

Zdravstvu posvećujemo veliku brigu a naročito nakon što su osigurani i poljoprivredni proizvođači. Nedostaje nam stručni kadar, a naročito liječnici. Da bismo unaprijed zdravstvu u našoj općini, izradit ćemo Zdravstvenu stanicu za koju će se utrošiti 18 milijuna dinara.

Nadamo se da ćemo u stanju da sami osiguramo toliku sredstva.

Kako teku pripreme za izgradnju vinarskog podruma u Đevrskama?

Mogu reći da su pripreme za izgradnju podruma u Đevrskama u završnoj fazi. Elaborat je već odobril Savezna poljoprivredna banka i sada se očekuje da poljoprivredna banka u Zagrebu donese konačnu odluku.

Koliko će se u tom poduzeću zaposliti radnika?

Prema predviđenom planu u početku će u ovom poduzeću raditi oko 160 radnika.

A vrijednost brutto proizvoda?

Vrijednost finalnih proizvoda iznosiće ukupno oko 500 milijuna dinara. Moram spomenuti da su i neka druga poduzeća izložila na Zagrebačkom ve-

rijeđnosti.

Možete li nam nešto reći o izgradnji vodovoda u Bukovici?

Jedan od najtežih problema s kojim se susreće narod Bukovice svakako je opskrba pitom vodom. Još prošle godine

Prema očekivanjima

(Nastavak sa 1. strane)

riňnih pravilnika treba smatrati normalnom pojmom ukoliko do njih dolazi zbog formiranja novih pogona i radnih mjesta, kao i drugih organizacionih promjena poduzeća. Nedostaje nam stručni kadar, a naročito liječnici. Da bismo unaprijed zdravstvu u našoj općini, izradit ćemo Zdravstvenu stanicu za koju će se utrošiti 18 milijuna dinara. Nadamo se da ćemo u stanju da sami osiguramo toliku sredstva.

Kako teku pripreme za izgradnju vinarskog podruma u Đevrskama?

Mogu reći da su pripreme za izgradnju podruma u Đevrskama u završnoj fazi. Elaborat je već odobril Savezna poljoprivredna banka i sada se očekuje da poljoprivredna banka u Zagrebu donese konačnu odluku.

Možete li nam nešto reći o izgradnji vodovoda u Bukovici?

Jedan od najtežih problema s kojim se susreće narod Bukovice svakako je opskrba pitom vodom. Još prošle godine

stimulativne negoli povećanje fiksnih primanja. (J)

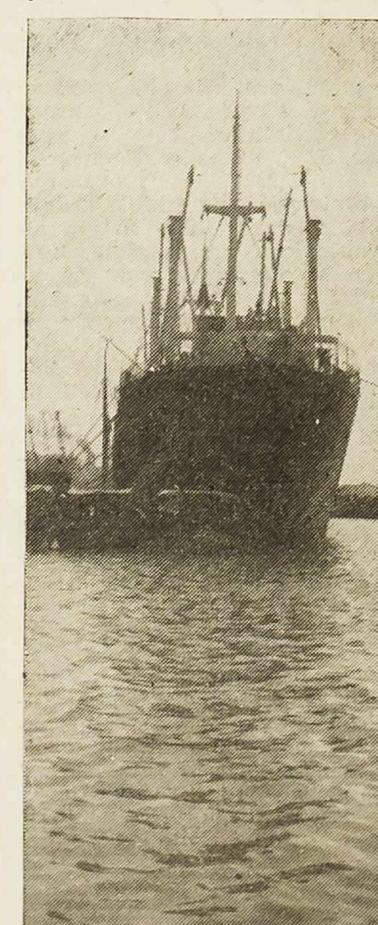
Obnavljanje maslinarskog fonda na kotaru

Na području šibenskog kotara vodovoda u maslinarskog fonda, pa su se danas imao 650.000 stabala masline. One su zasadene na krševitom zemljištu, a njihova starost je iznosila preko 70 godina. Zbog svega toga prosječni prinos po stablu je 7 kilograma masline ili 1 kilogram ulja. U 1956. godini neobično ostra studenina uništila je maslinarski fond za oko 30 do 40 posto. Veliki dio stabala bio je djelomično oštećen. Nakon ove izvanredne vremenske nepogode nije se prišlo jednoj temeljitoj regeneraciji maslinarskog fonda upravo zbog toga što se maslinici uglavnom nalaze u privatnom vlasništvu. Regeneracija je bila prepustena stihiji, a samo ponedjedogdje sistematskoj obnovi. To je uvjetovalo da je posljednjih godina urod masline bio vrlo neznatan, a na nekim predjelima nije ga ni bilo. Zahvaljujući povoljnim vremenskim prilikama i prirodnoj regeneraciji, ove godine urod je bio već bolji i iznosio je oko 4 kilograma po stablu.

Neki kotari u Dalmaciji poduzeli su akciju i smisljenu obnovu maslinarskog fonda na kotaru. Slobodne plavidbe odobrile su iznosu od 40 milijuna dinara. A to je mnogo više od brutto produkta bilo koje kulture uzgajane na području Dalmacije. (MO)

Osnovan servis za popravak električnih aparata

U Šibeniku je počela djelovanja samostalna privredna organizacija pod nazivom »Servis«, koja je kao pogon dosad bio u sastavu trgovackog poduzeća »Technomaterijal«. Pored usluga u vršenju popravaka radio aparata, u ovaj radionicu će se obavljati i radovi na popravku svih vrsta domaćinskih aparata. To je zaključeno Savjetu za privredu NO-a Šibenske općine na kojem je također razmotreno pitanje održavanja sadašnjeg brodogradilišta na Ražinama.

uz 20-godišnjicu narodnog ustanka

Istovremeno su njemačke i talijanske divizije prešle granice Jugoslavije. Nijemci nisu htjeli riskirati da se kampanja protiv naše zemlje otegne ili da čak pretrpi i neuspje, pa su u napad bacili velike snage. U napadu na Jugoslaviju učestvovalo, računajući i snage upućene u Grčku, oko 80 njemačkih i talijanskih divizija, što predstavlja više od pola snaga s kojima je Hitler nesto više od dva mjeseca kasnije napao na Sovjetski Savez. Bugarske divizije služile su kao operativna rezerva njemačkim i talijanskim snagama.

Jugoslavenski generalstab pokazao je u vodjenju rata veliku nesposobnost. Njemačkoj taktički brzog i dubokog prodiranja važnim komunikacijama s tendencijom dezorganizacije pozadine i opkoljivanja većih vojnih formacija jugoslavenski generalstab suprotstavio je zastarjeli taktilni obrane cijele dužine državnih granica. Na taj način jugoslavenska vojska, čak i da je bila dobro vodena i u naoružanju dorasla nepririjatelju, ne bi bila u stanju ovako rasplinuta, zaustaviti prodor motoriziranih i tenkovskih njemačkih divizija. Nesposobnost generalstaba i političkih snaga koje su se nalazile na vlasti, očitovala se još i u tome, što je opća mobilizacija objavljena tek nakon napada, iako je bilo jasno, da do njega mora doći. A kada je opća mobilizacija i proglašena, onda je tek nastao pravi metež. Dogodalo se da su pješaci imali radni raspored za artiljeriju, konjanici za avijaciju, pioniri za sanitet, artilerci za konjicu i t. d. Generali su odbijali da prime mobilizirane vojnike. Formiranje jedinica teklo je spor i s mnogim slabištim. Služba veze nije tako reči na postoj-

njatčaka i sramotna vladavina dinastije Karađorđevića nad jugoslavenskim narodima.

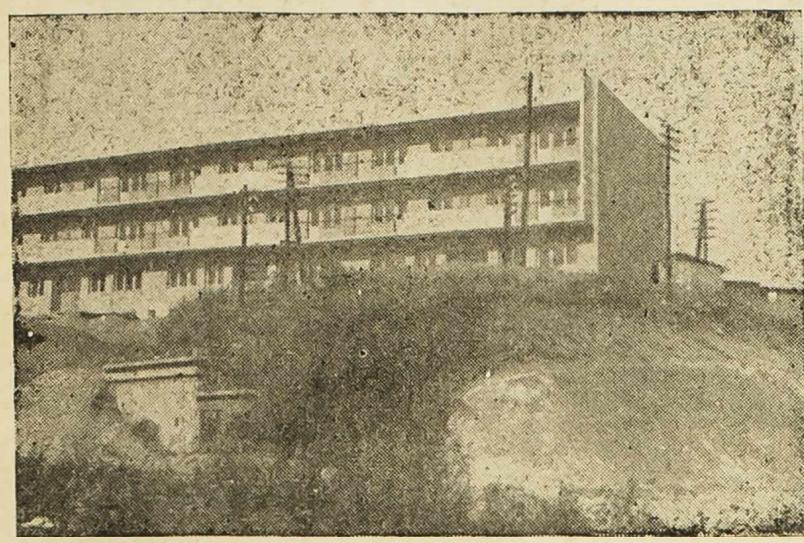
Dok su vlasti i kralj napuštali Jugoslaviju, u zgradili Čehoslovačke ambasade u Beogradu 17. aprila, 11 dana od početka napada, predstavnici Vrhovne kraljevske komande Aleksandar Cincar - Marković i general Radivoje Janović potpisali su pred njemačkim oficirima, ni ne konzultirajući Narodnu skupštinu, akt kapitulacije kraljevske jugoslavenske vojske. već slijedećeg dana prestao je svaki organizirani otpor, pošto je general Kalafatović naredio vojski da položi oružje. U njemačke logore odvedeno je oko 200.000 jugoslavenskih vojnika, podoficira i oficira.

Jugoslavija se počela raspadati već prije kapitulacije. Zajedno s Nijemcima 10. aprila u Zagreb je ušla i grupa ustaša predviđenih Kvaternikom, proklamirala otcjepljenje i stvaranje Nezavisne države Hrvatske. Ostali dio jugoslavenskog teritorija podijelili su sa fašističkim osvajačima. Talijani su okupirali Dalmaciju, Crnu Goru i dijelove Slovenije, Makedoniju i Bosne i Hercegovine. Nijemci su uzeli Srbiju, Banat i dio Slovenije, a Madari Bačku, Baranju, Međimurje i Prekomurje. Dijelovi istočne Srbije i Makedonije bili su nagrada Bugarima za saveznštvo.

Komandanjem Jugoslavije završen je »Potpovit 25.«, ali su planovi Hitlera da napadne Sovjetski Savez 15. maja 1941. bili poremećeni. To zakašnjenje bilo je fatalno. Strahovita ruska zima zatekla je Hitlerovu soldatsku pred Moskvom, a to je bila klica budućeg slobodnog Trećeg Reicha.

Srećko Ljubljanić

Nadosti iz naših općina

Knin — stambena zgrada željezničara

Proslava „Žitoprerade“ u Kninu

Krajem prošle godine kolektiv „Žitoprerade“ u Kninu svečano je proslavio tri značajne daturme, 10-godišnjicu radničkog samoupravljanja, 10-godišnjicu postojanja i rada mlinu i 15-godišnjicu osnutka žitaričkih poduzeća u Hrvatskoj. Tom prilikom u svečanom skupu čitavog kolektiva „Žitoprerade“ odato je priznanje 17-orici istaknutih radnika za nijihovo nesrebično zalažanje od početka izgradnje mlinova do danas.

U uslovima ondašnjih prilika zajednica je pristupila izgradnji mlinova u Kninu i Strmici i tako se je na ovom području počela razvijati nova industrija koja je od svog osnutka i u toku desetogodišnjeg perioda dala zapažen doprinos u osiguranju krušarica i prehrani stanovništva nekoliko komuna.

Naročito je poduzeće napredovalo od kada je radnicima predato na upravljanje i baš u tom desetogodišnjem periodu postignuti su vidni rezultati.

Izgrađeni su silosi i proširen je skladišni prostor. Izvršena je rekonstrukcija mlinova. Rekonstrukcija će se izvršiti u stručnom mlinu netom se izgradi dalekovod.

Pored stambenih zgrada u Kninu i Strmici pri mlinovima su podignute društvene prostorije, kupatila, nabavljen prije (m)

TEŠKA SAOBRACAJNA NESREĆA KOD KNINA

U saobraćajnoj nesreći koja se dogodila nedaleko Zagrovića smrtno je nastradal 50-godišnja Soka Pupovac, dok je lakše povrijeđen Milan Budimir, oboje iz Žirmanje. Došavši na velikoj nizbrdici sa zaprežnim kolima oni su ih stali kočiti, ali na nesreću lanač je pukao i kolu su pojurila naprijed. Zbog velike brzine kola su se prevrnula, tako da je jedan od točkova pregazio Soku, koja je kasnije umrla u kninskoj bolnici. (JP)

NUMERIRANJE KUĆA

U vezi priprema za popis stanovništva na području kninske općine izvršiti će se revizija kućnih brojeva i novo numeriranje stambenih zgrada. Umjesto dosadašnjeg označavanja brojeva bojom, koji su mijenjani i stariji precrtevani, postavit će se na odgovarajuća mesta nove emajlirane table s kućnim brojevima. (m)

ŠKOLSKA OMLADINA ĐEVRSAKA POSJETILA BUKOVICU

Zahvaljujući zalaganju prosjednih radnika u Đevrskama, aktiv školske omladine ovog seuda ubraja se među najbolje u kistanjskoj općini. U posljednje vrijeme omladina uvježbava razne pjesme i kola a istovremeno je organizirani i večernji plesni tečaj. Oni su nedavno posjetili Ervenik i Žegar gdje su oduševljeno primljeni. Prigodom proslave dana JNA posjetili su i Kistanje gdje su također izveli kulturno - umjetnički program. Ohrabreni postignutim rezultatima školska omladina iz Đevraska namjerava da uskoro posjeti i još neka sela u Bukovici. (B.P.)

je vjenčano samo 8 parova, što je vrlo malen broj u odnosu na ranije godine. Isto tako u prošloj godini u Murteru je rođeno 22 muške i 14 ženske djece, a umrlo je 14 muškarača i 7 žena.

Najstariji stanovnik u mjestu je Jakov Turčinov star 93 godine, dok je 100-godišnjak Ante Šikić umro 6. siječnja ove godine.

U Murteru je prošle godine ljetovalo 6530 gostiju s ukupno 89.350 noćenja. Ostvaren je ukupan brutno prihod od 30 milijuna dinara. Turističko društvo je na ime boravišne takse dobio 1.800.000 dinara. U kućnoj radnosti ima 1454 ležaja, dok se na Slanici nalaze 184 kreveta.

Prošle godine ulovljeno je 10 vagona plave ribe a u rod masline je 30 vagona. (O.J.)

ODGOJNI PROBLEMI

Bajka je jedan od oblika literarnog stvaralaštva s kojim se djeca susreću već u ranom djetinjstvu. Bez obzira nato, je li bajka narodna ili umjetnička, dječja psiha teži za njom. Djeca vole način kazivanja kakav je u bajkama. Čudesni svijet iz bajki odgovara mašteti djeteta i privlači ga.

Pored toga u većini bajki osnovna i idejna strana je pozitivna i humana. Glavni junak prebrodi najveće nevolje i vraća se kao pobjednik dobra nad zlom, pravde nad nepravdom.

Tako djeca slušajući bajke, prate slike koje u sebi stvaraju i uživaju u njima. Nesumnjivo je, dakle, da bajke snažno djeluju na djetete, ona pada pod njihov utjecaj na taj način, što svoje simpatije dodjeljuje uvejek onome što je ljudsko, plemenito i pozitivno.

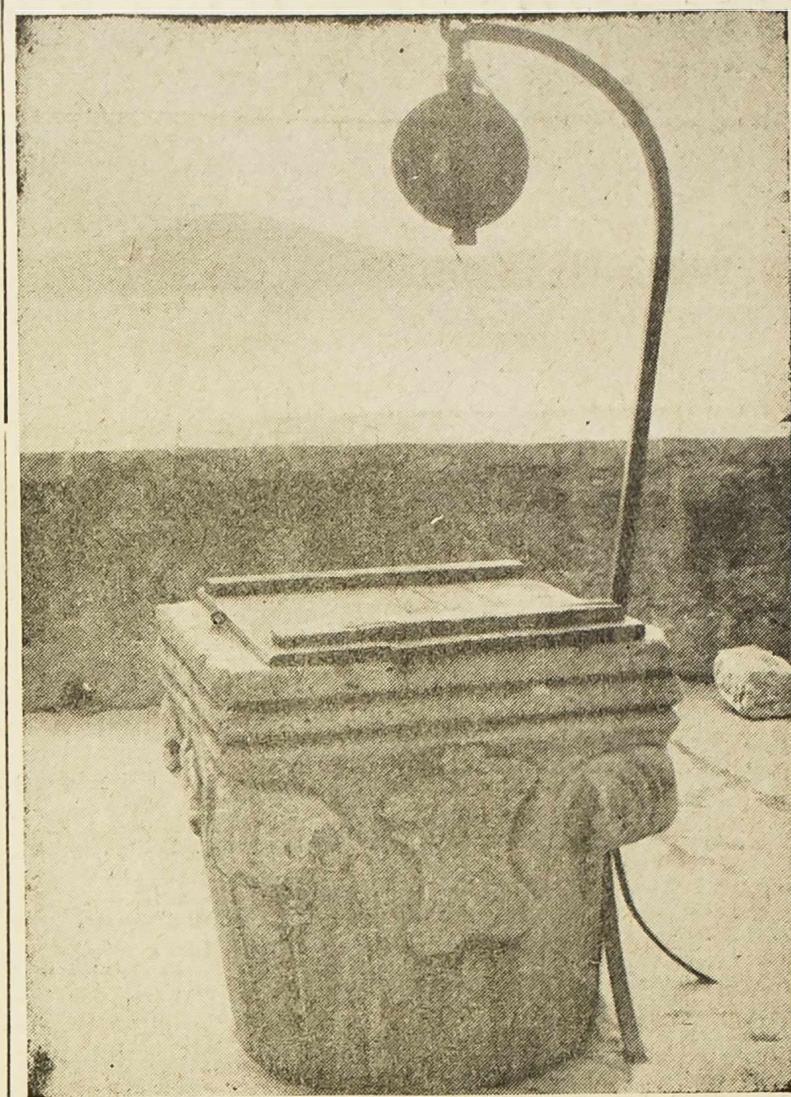
Djeca to čine i onda, kada počinju razlikovati zbiju od maštete. Neki pedagozi misle, da nije dobro, ako djetete povjeruje u te fantastične stvari, jer se time

Utječu li bajke na dječji strah

pojam istine dovodi u pitanje. Raznim čudesima, borbama i leko pa tvrde, da su djeci ta imanja preživljavanja opasnosti i potrebna i da je mlado biće potrebno upoznati s takvim situacijama iz prostog razloga, što se nije predavanju održanom u i sam naš život tako odvija. Londonu 1921. godine izrazila je djeteta se kasnije u životu susreće s opasnostima, koje treba da zna otkloniti. Ima, međutim, i psihologa, premda manji broj, koji održi svaku mogućnost neurotičnih posljedica pa čak i kod najstrašnijih bajki. Problem, dakle, nije tako jednostavan. Izgleda da je podloga za strah individualna na psihiku djeteta i nepravilan odnos roditelja prema djeci. Ako djetete kod roditelja dobiva svoju snagu, hrabrost i povjerenje, ako je njihova simpatija jasno izražena prema nekom biću. Razumjivo je i prirodno, da će naročito djevojčice strahovati nad sudbinom male Maše, koja je u kozličiću, Majušnu Maju, Pinokio, Pepeljusa, Bajku o ribaru i ribici, Bajku o caru Saltanu i druge. Ipak neki pedagozi pokazuju veliku rezerviranost prema bajkama kao primjernom štivu za djecu.

Bajke u kojima se govori o

Historijski spomenici

U KNINU OTVORENA VEČERNJA EKONOMSKA ŠKOLA

Nedavno je u Kninu otvorela rad večernja Srednja ekonomsko škola, koju je organiziralo Radničko sveučilište u koordinaciji sa Srednjom ekonomskom školom u Sibeniku i »Birotehnikom« u Zagrebu. Za upis u večernju školu u gradu je vladao veliki interes. Formirana su dva odjeljenja prvog razreda sa ukupno 110 učenika. Pošto se javlja još dosta novih interesa, Radničko sveučilište ispisuje mogućnost otvaranja trećeg odjeljenja. (m)

Na osnovu dogovora na proširenoj sjednici, sada u toku predizbornog perioda, sekretarijati Komiteta SK Željezničkog čvora, te članova sekretarijata svih osnovnih organizacija i aktiva, u Kninu je nedavno održana proširena sjednica Općinskog komiteta SK na kojoj se raspisivalo o propisima za održavanje godišnjih izbornih konferencija u svim organizacijama SK na području općine.

AKTIVNOST OMLADINE BILICE

Kulturno-umjetnička aktivnost omladine u bilicama postaje u zadnje vrijeme sve intenzivnija. Pošto se Zdravko Caleta prihvatio zadatka da ponovo pokrene kulturno-umjetnički život biličke omladine i pošto su svladane neke smetnje u pogledu prostorija, uskoro su uslijedili i rezultati. Upornim radom omladinci su uvježbali neke kazališne komade koje su najprije izveli u Bilicama na Novu godinu, jednom za učenike, a drugi put za odrasle. Veliki broj prisutnih, njihovo zadovoljstvo i pljesak potvrđuju da trud oko uvježbanja nije bio uzaludan. Omladinska organizacija u Perkoviću pozvala ih je da i mještanima poznačaju istu predstavu. (Z. C.) osjeća sve veća potražnja. (c)

U PREVJESU NOVA ŠKOJA

U Prevjesu dijelu Mokrog Polja gradi se nova školska zgrada koja će imati jednu učionicu, upravni dio i stan za učitelja. Zidovi su ozidani i krovna konstrukcija postavljena. Uskoro će zgrada biti pokrivena. Podizanje školske zgrade u Prevjesu može Narodni odbor općine. Ovaj se rješava važan problem u selu, jer je sadržana škola smještena u privatnom zgradi koja nikako ne odgovara. (m)

PRISPJELE NOVE DIZEL-LOKOMOTIVE

Ovih dana stigle su iz Splita u Knin nove četiri dizel-lokomotive od ukupno 57 koliko će ih još dobit nošće željeznice. Nove dizel-lokomotive koje se nalaze u hangaru depoa bit će uskoro predate u saobraćaj.

PRIZNANJE SPORTSKOM RIBOLOVNU DRUŠTVU U KNINU

Povodom 10-godišnjice rada i djelovanja Saveza sportskih ribolovnih društava Hrvatske, ponovno je dato priznanje Sportskom ribolovnom društvu u Kninu i posebno trojici njegovih članova.

Pored diplome koju je društvo dobilo za uspješan rad i zalaganje na unapređenju sportskog ribolova, slične diplome Savez drži dodeljeno predsjedniku društva Simi Bojanu, majoru Bošku Bajiću, ranijem predsjedniku i članu upravnog odbora Ivaniću Laću, jednom od osnivača društva. (m)

NOVA PRODAVAONICA U DRNIŠU

Trgovinsko poduzeće »Pet novembar« u Drnišu otvorilo je prvu radnju elektro-materijala, radio-aparata i električnih uređaja za kućne potrebe. Izdvajajući odgovarajući materijal iz postojeće željezarske radnje i proširivši izbor novim artiklima, potrošačima brži i bolji izbor robe za kojim se iz dana u dan (Z. C.) osjeća sve veća potražnja. (c)

prilikom je jedna mlada djevojčica izjavila ovo: »Ja se mnogo bojim vuka i medvjeda. Uvijek ili noću sanjam, da me progodi. Ispitivanjem uslova i odgojnih utjecaja doznao se, da je malo jedinica i mnogo razmažene. S obzirom, da su roditelji pili zaposleni, glavni odgojitelj je bila baka, koja ju je svači-ki neposluh strašila vukom i medvjedom. Neosporno je svačak, a to i ovaj primjer potvrđuje, da nezdrav i negativan odnos prema djeci, može biti povod za strah, koji bajke još više potenciraju. Tretirajući ovaj problem, dr Darinka Mitrović o njemu je kazala: »Ne stoji da su bajke štetne za razvitak našeg mladog pokoljenja, ali je očito, da hoćemo da bajka u punoj mjeri ispunjava svoju odgojnu funkciju, da je neophodno znalačko rukovodstvo nastavnika i odgojitelja pri izboru bajke obzirom na uzrast i individualne osobine djeteta, kome se one pričaju ili prepisuju za čita-

nje. M. Mrđen

kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura

Osvrt

Novi sistem financiranja škola

Novi sistem financiranja škola, koji je nedavno stupio na snagu, omogućuje da škole postanu samostalne društvene ustanove. To je osnovna intencija novog Zakona o finansiranju školstva koji je nedavno usvojila Savezna narodna skupština.

Dosad škole nisu imale ekonomsku samostalnost. To je bila posljedica postojećeg načina budžetiranja koji, makar iako je u predhodnom periodu bio neophodan, a u posljednje vrijeme dolazi u sve veći nesklad sa društvenim položajem školstva. Jer, iako su ukupni izdaci za školstvo rascijeli, materijalno stanje nije se poboljšavalo. Za to postoji više razloga. Iz godine u godinu bilježimo stalno proširenje mreže ustanova za obrazovanje i odgajanje jer to iziskuju i sve veće potrebe za stručnim kadrovima. Samo u osnovne škole upisivale su se posljednjih godina sve brojnije generacije rođene poslije oslobođenja. To je zahtijevalo povećanje broja nastavnika zbog čega su i lični rashodi neprekidno rasli. Međutim, rashodi za materijalne potrebe ugradnjom stagnirali.

Umjesto dosadašnjeg načina budžetiranja uvodi se novi sistem financiranja školstva čije su prednosti očigledne. Tako na primjer, odnos između budžeta političko-teritorijalnih jedinica i škola na njihovom području uređuje se na nov način u kome se bitno mijenja dosadašnja zavisnost školstva od budžetskog davanja. Sred-

Dragiša Ivanović

Koncert Ranka Filjka

Muziciranje visokog dometa

Bilo je zaista ugodno poslije Prokofjev umjetnik je pokazao prilično dugo vremena prisustvovati u kazalištu jednoj koncertnoj priredbi. Inicijativa uprave kazališta za organiziranje niza muzičkih priredbi zaslužuje svaku pohvalu, jer će se time barem donekle ispuniti jedna praznina u kulturnom životu našeg grada, koja je dugo zjapila.

Da je klavir na kojem je prošlog četvrtka svirač zagrebački pijanist Ranko Filjak odgovarao zahtjevima koncertnog klavira, prisustvovali bismo bez sumnje muziciranju vrlo visokog dometa.

Ovako je užitak bio djelomično okrenjen. Uzmemo li u obzir da je Ranko Filjak koncert u Šibeniku održao neposredno pred odlazak na gostovanje u Sovjetski Savez i da je svirao program u stilova (J. S. Bach, Brahms, Beethoven, Kunc, Skrjabin i tne dvorane...)

- b -

Proljeća nedopjevana

u izvedbi Omladinske scene

Omladinska scena Kazališta mladih izvela je prošlih dana svoju prvu predstavu u ovogodišnjoj sezoni. Bila je to izvedba drame Rašković — Pletikose »Proljeća nedopjevana« u kojoj je obrađen jedan dirljiv i značajan trenutak, koji se zbio prije dvadesetak godina — pogibija kragujevačkih daka.

Premda autori ne predstavljaju značajnija imena u našoj dramskoj literaturi — odmah možemo reći — očekivali smo mnogo bolji tekst. Jer materija koja se nudila bila je zbilja zahvalna, iz nje se moglo izvući mnogo više nego što je to uspjelo tandemu Rašković — Pletikosa. To volimo zbog toga, što drama »Proljeća nedopjevana« ne nosi u sebi ništa naročito, gledajući je ne možemo se obradovati ničemu — osim da zatvorimo oči, i onako zagledani u prošlost pretpostavimo što će sve moglo dogoditi i što se je dogodalo. Naravno, bilo bi preveć oštro kazati da ovog puta nijesmo od svega toga osjetili ništa. To se ne može reći. Ali zacjelo smo također u pravu ako konstatiramo da na nas ova drama — onaka kakva jest — nije mogla ostaviti neki dublji dojam. Jer u njoj je sve obrađeno u neku ruku i donekle sivo, s mnogo nepotrebni pododeljaka radnje, — toliko je svega toga da se, uz evidentnu razvraćenost nije mogla u gledalištu u tolikoj mjeri probiti ona, bar ovdje svakako moguća i dobrodošla emocionalnost. A to nam je jako žao.

Ako nam slijedeći koncerti donesu ovakav doživljaj, možemo se zaista radovati ovoj koncertnoj sezoni. Samo, klavir! Kad bi se tu moglo nešto napraviti!! A trebali bi ipak misliti na to, da Šibenik dobije jedan put pristojan koncertni klavir. Tu brigu, međutim, ne bi samo nikako smjeli prepustiti samom kazalištu. Spomenimo usput, samo kao ideju, i pitanje koncer-

No ovdje nije mjesto da se o tome govoriti. Ovim recima pokušat ćemo da ne analiziramo, jer bi svaka dublja analiza vodila preveć daleko, već da, u granicama svakojakih obzira i ograda rečemo par riječi bez jačih pretenzija o samoj predstavi.

Pa kad smo već na tome mogemo reći da su bar za relativan uspjeh predstave najzaslužniji mlađi glumci-amateri. Njima se manje više ne bi imalo što naročito predbaciti. Mnogima od njih bio je prvi kontakt s kazališnim daskama, i očekivati od njih već sada neka zrelja ostvarenja, tražiti da već sada daju mnogo bilo bi izlišno. Očito je bilo nastojanje da se, u granicama individualnih sposobnosti što više prinese uspjehu predstave. I u tome su, kako rekosmo u glavnom uspjeli. Zbog toga a i radi jednog drugog razloga nećemo pisati posebno o njihovoj igri. Za sada, i ovog puta, nabrojiti ćemo ih samo, a drugi put kad se sretнемo, nadam se da neće ni ono izostati.

U drami »Proljeća nedopjevana« predstavili su nam se slijedeći mlađi glumci i glumice: Petar Sarić, Ante Troskot, Jakov Vitić, Damira Cukrov, Luka Mikelčić, Ilija Medaković, Nikola Marić, Josip Baković, Živko Kečić, Nikola Popović, Milica Vučasinović, Marija Dušković, Marija Dukić, Miodrag Šikić, Krste Bijelić, Mirko Bijelić, Veselin Crvak i Rosanda Mikulandra. Pored njih nastupio je i član Šibenskog Narodnog kazališta Albert Drutter.

Inscenaciju je dao Branko Fričanović, s mjerom i adekvatno režija Ivezić-Jovanović. Treba, naime, znati pod kojim se uslovima spremala ova predstava, i sasvim funkcionalno.

B-r

svakako to treba imati na umu.

Nismo no skloni smo mišljenju da bar izvještaj dio kritice za sve ovo snosi i dvojna režija Ivezić-Jovanović. Treba, naime, znati pod kojim se uslovima spremala ova predstava, i sasvim funkcionalno. Evropa noću

dolio mu suradnju. Za napredak hrvatske i srpske pozorišne umjetnosti trebalo je sva naša pozorišta dovesti u dodir — da bi se slala jedna drugim u zajmjenu nova djela i na vrijeme da se obavještava koje se drame prevede da se na više strana ne bi prevodile iste.

Neki članovi Hrvatskog narodnog kazališta predstavljaju krunu imena ne samo u povijesti Kazališta nego i u povijesti beogradskog pozorišta kao što je slučaj Adama Mandrovića. Od 1863. do 1867. predstavljeni kazališni odbora bio je pjesnik Jovan Subotić koji je napisao drama »Zvonimir, kralj hrvatski«. »Ovo je djelo u ono doba bilo triumfalnan izraz sporazuma«. Cvetićevog »Nemanju« pravnici zagrebačke akademije davali su ide u »doljnje strane domovine naše«.

Ovdje ćemo istaknuti još neke značajne momente u odnosima između Zagreba i Beograda u tom pravcu. Godine 1863. odbor beogradskog pozorišta obrazio se zagrebačkom odboru i pre-

Svi ti i mnogi drugih momenata u ovoj drugoj historiji predstavljaju jake izrade bratskog i jugoslavenskog osjećanja i Hrvatskog narodnog kazališta i beogradskog Narodnog pozorišta. Bogdan Dj. Popović

Iz Narodnog kazališta

Predstava u korist alžirske djece

Ulaznice za ovu predstavu mogu se rezervirati osobno u kancelariji Narodnog kazališta ili telefonom 3-32. (A. D.)

Izvedba „Snjeguljice i sedam patuljaka“

Na omladinskoj sceni Kazališta mladih izvedena je prošlih dana premijerna predstava popularnog dječjeg igrokaza »Snjeguljica i sedam patuljaka«. Prema vlastitoj dramatizaciji dječja je režira Jan Janković. Pored glumaca amatera u realizaciji ovog djela učestvovao je i član ansambla Narodnog kazališta Zlatko Stefanac. Izvedba je našla na veoma dobar prijem najmladih. Kako smo obavješteni, Kazalište mladih gostovat će s ovim komadom i po okolnim mjestima.

NOVI PEDAGOŠKI SAVJET-NICI

Petero istaknutih prosvjetnih radnika sa područja šibenskog kazališta imenovano je na posljednjoj sjednici Savjeta za prosvjetu Hrvatske pedagoškim savjetnicima. To su Marija Adum i Svetozar Triva (Šibenik), zatim Vid Trlja (Drniš), te Franje i Mirko Kovačević, obojica iz Knin.

Zbogom oružje

AMERIČKI FILM. REŽIJA: CHARLES VIDOR

Uz Simenona Hemingway je sigurno pisac čija su djela doživjela najveći broj ekranizacija. To svakako zahvaljujući zanimljivosti fabula, jednostavnosti stila i tečnosti dijaloga, koji su vrlo prikladni za filmsku adaptaciju, a s druge strane i sama popularnost Hemingwayevog imena daje garanciju za dobru produžinu. Međutim, gotovo uvijek se pojavljuje problem oko slaganja osnovne ideje literarnog djela i filma. U nastojanju za što komercijalnijim efektom, realizatori filma često zapoštavljaju ono što je bitno u romanu i bacaju težište na nešto drugo. Zar nam se ne čini da je i u filmu »Zbogom oružje« usprkos tome što je nazvan romantičnom tragedijom iz vremena prvog svjetskog rata, ipak malo previše mješato ljudstvo u ljubavnoj tragediji dvoje mlađih ljudi, na čiju sudbinu doduše utječe ratni vrtlog, ali na kraju tragedije nam izgleda samo njihova tragedija, a zaboravljamo pomalo na onu općeljudsku tragediju, koju so bomo donosi rat i koju je Hemingway u svom djelu sigurno postavio u prvi plan. Inače, promatrajući film sa stanovišta kako je zamišljen, teško bismo mu mogli naći zamjere.

Oklahoma

AMERIČKI FILM. REŽIJA: FRED ZINNEMANN

Možda jedino što je malo predugačak, inače od muzičkog filma teško je tražiti više od onoga što nam pruža ovaj film. Poznata muzička komedija Rodgersa i Hammersteina filmskom adaptacijom, obogaćena je obilato svim onim što film može da dade i rezultat je odličan zabavni spektakl, koji je u stanju da svakog zadovolji. Melodije su vrlo dopadljive, pjevajuči izvrsni, baleti upravo fantastični, dijalozi duhoviti, režija vrlo inventivna, a ni glumačka komponenta nije zastupljena. Sjetimo se samo pjesme mrtvom Džadu, pa sna Lore kojem izvodi balet ili scene naigranci, radi njih samih se isplatio. »Oscar« kojeg je ovaj film dobio kao najbolji muzički film godine zaista je zaslужen.

SLAVNE GODIŠNICE

Hrvatsko narodno kazalište

Jedan od najkupnijih naših kulturnih događaja je proslava stogodišnjice rada Hrvatskog narodnog kazališta, kac narodno-kulturne ustanove.

Historija Hrvatskog narodnog kazališta u tom periodu bila je veoma burna, a naročito u vremenu kada se vodila žestoka borba za narodnu riječ na sceni. Strašan pritisak bećkog apsolutilizma i germanizatorskog režima nije dopuštan da se Kazalište naziva hrvatskim, nego zagrebačkim, zatim u njemu su moralj da se njeguju drugi jezici, a u prvoj redu njemački. Zloglasni Bah rastjerao je kazališni odbor, ali otpor nije izostao. Od 24. novembra 1860. godine počeo je »pobjedonosni period hrvatske dramske umjetnosti.«

Tog dana i godine, uveće, omladina zagrebačke akademije okupila se u pozorištu i najednom, usred atmosfere pune nemira, »s galerije poletješe na tar, Frajdenrajh, Fijan, Mandžozović, vijenci od slame, trurović. Senoia i čitava plejada drugih pisaca i umjetnika koji direktorov fraka slivali su se su odigrali značajnu ulogu u hi-

razbijeni mučkovi. Zavjesa se spustila, pa se ponovo digla. Na

pozornici se pojавio hrvatski glumac Vilim Lesić i objavio da će se odsada predstave davati na hrvatskom jeziku.

Taj momenat pripreman je dugi. Hrvatski patrioti u borbi protiv tudina pozvali su u gospodarsku pozorišnu družinu iz Novog Sada koja je 10. juna 1840. dala prvu predstavu na narodnom jeziku (u štokavštinu) »Jurana i Sofije« od Kukuljevića. Odjek je bio snažan, a narodne riječi na scene bile su signali za konačnu obraćun koji će doći poslije 20. godina. Godine 1846. dala se prva hrvatska opera »Ljubav i zloba« od Vatroslava Lisinskog, a uspjeh ove opere, kako je djelovalo i na razvijatim drama.

U radu na razvitu i jačanju hrvatskog narodnog kazališta omladina zagrebačke akademije okupila se u pozorištu i najednom, usred atmosfere pune nemira, »s galerije poletješe na tar, Frajdenrajh, Fijan, Mandžozović, vijenci od slame, trurović. Senoia i čitava plejada drugih pisaca i umjetnika koji direktorov fraka slivali su se su odigrali značajnu ulogu u hi-

istoriji jugoslavenske kulture.

Hrvatsko narodno kazalište odigralo je veliku ulogu u kulturnom životu svih jugoslavenskih naroda i to još od prvih godina poslije pobjede narodne vojske 24. novembra 1860. godine. Zakon o Kazalištu iz 1861. savreže prož jugoslavenskim duhom i u njemu se govori da treba nastojati da se ostvari jugoslavenska opera.

U tom plemenitom pravcu odmah se počelo djelovati. Godine 1862. zagrebačka drama gostovala je u Beogradu, dok su srpski omladinci stajali na barikadama. Dočekana je sa velikim oduševljenjem i doživjela nezapamćeni uspjeh u Beogradu. Taj dolazak u Beograd bio je posljednja tačka na velikoj turneji po Vojvodini kada je istaknuto da se postrade Hrvate pomorce.

Svi ti i mnogi drugih momenata u ovoj drugoj historiji predstavljaju jake izrade bratskog i jugoslavenskog osjećanja i Hrvatskog narodnog kazališta i beogradskog Narodnog pozorišta.

Bogdan Dj. Popović

gradske vijesti

Anketa među učenicima u privredi Kako stanujete i kako se hranite

Inspekcija rada NO kotara provela je među učenicima u privredi u Šibeniku anketu uvjetima života i rada učenika. U anketi je sudjelovalo 387 učenika u privredi u Šibeniku anketu o uvjeđenosti briga učenika pod kojima žive, uče i rade učenici u privredi. Pažnja je na svom mjestu, jer grad Šibenik i cijelo područje kotara nemaju dovoljno kvalificiranih radnika, osobito za natlija.

Na prvo pitanje ankete o uvjetima stanovanja, 204 učenika odgovorilo je, da su ti uvjeti o sredini, 74 da su im uvjeti stanovanja i života vrlo loši. U više slučajeva učenici stanuju u vlažnim sobama, u stanovima koji nemaju vode ni higijenskih prostorija. Spavaju u istoj sobi — izjavio je drugi. »Nas tri braća i majka stanujemo u pola sobe«, izjavio je treći.

Svi učenici su negativno odgovorili na pitanje o kvaliteti hrane. U svim odgovorima naglašava se da je hrana količinsko nedovoljna i jednolična. Naročito se loše hrane 42 učenika, koji uzimaju svaki dan suhu hranu, a 12 sami pripremaju hranu.

134 učenika svakodnevno putuju, a najveća udaljenost iznosi 42 kilometra. Razlog ovom veli-

kom broju putnika je pomanjkanje jeftinog smještaja u gradu. Za prijevoz autobusom učenici nemaju popust, zbog toga više njih traži da im se povisi nagrada.

Odnos poslodavca prema učenicima u privredi nije najbolji. To se pretežnim dijelom odnosi na neke privatne poslodavce. Jedna omladinka je u svom anketnom listiću navela, da je poslodavac tuče, a u nekoliko slučajeva bilo je psovanja i pogrdnih riječi.

Premda se poduzeće žale na vladanje učenika u privredi, anketom je ustanovljeno da niti jedno poduzeće nije protiv učenika primijenilo nijednu od previdnih kazna.

Anketa je pokazala i nešto, što zabilježava — 80 učenika rade više od 8 sati, a neki čak i do 12 sati dnevno. Treba oštrom mjerama suzbiti takvo iskoristavanje učenika u privredi, što je štetno za njihovo zdravlje i učenje.

S obzirom na činjenicu, da poduzeća mogu svojim tarifnim pravilnicima odrediti veće nagrade nego što su Uredbom propisane, u nagradivanju učenika postoje velike razlike.

Anketa je pokazala da radnička omladina u Šibeniku nema dovoljno mogućnosti za zabavu. U gradu nema omladinskog radničkog doma, a omladinske organizacije dosta slabo rješavaju to pitanje.

M. O.

U 1960. ROĐENO VIŠE MUŠKE DJECE

Prošle godine je na području Šibenika, prema podacima Matičnog ureda NO-a Šibenske općine, rođeno 1195 djece. Od toga broja muških je rođeno 617, a ženskih 578. U istom razdoblju sklopljeno je 250 brakova. Tokom 1960. godine na teritoriju grada umrlo je 285 lica. Kao i ranijih godina natalitet je, prema ukupnom broju stanovništva, u stalnom porastu. Posebno je činjenica da se broj umrlih do 7 godine starosti osjetno smanjio, što je rezultat preventivnih mjeru koje redovito vrše zdravstvene vlasti.

VELIK BROJ STIPENDISTA

U rješavanju kadrovskih problema mnogo je učinjeno za posljedne dvije godine na području Šibenske općine. O tome su ozbiljnu brigu povele privredne organizacije naročito u obuhvaćanju visokokvalificiranog kadra. Dok je lanjske godine raznimi oblicima stipendiranja obuhvaćeno više od 300 lica, od kojih 159 na fakultetima, a 133 na višim i srednjim školama, dotle u novoj školskoj godini stipendije prima 417 lica. 320 osoba stipendiraju poduzeća, a oko stotinu Narodni odbor Šibenske općine. Najveći broj stipendista studira ekonomski fakultet i srednje ekonomske škole.

POVRIJEĐENA NA RADU

Radeći na drugom katu zgrade na Šubićevu pala je na zemlju pri pokušaju da se okrene zajedno sa kolicima 25-godišnje Stana Smolić. Pri padu zadobila je više ozljeda po tijelu, pa je otpremljena u bolnicu gdje je zadržana na liječenju. Kako je dosada ustanovljeno da nesreće dođe zbog pomanjkanja zaštitne ograde na skelama. Organizacija Odjela za unutrašnje poslove polovi su izvide kako bi ustanovili prave uzroke ove nesreće.

(JP)

PISMA ČITALACA

Nasuprot zgradi Narodnog kazališta na dijelu zida gdje se stavljuju plakati, nalazi se ormar-č planinarskog društva »Kamenar«. U tom ormaruču pored nekoliko slika nalazi se i obavijest u vidu plakata: »U nedjelju 12. VI 1960. godine organizira se skupni izlet na Prominu. Polazak u 4.30 sati ispred kina »Tesla«. Prijave najkasnije do ...« Naknadno je preko toga teksta dodano: »Izlet se odgada«. Izlet, dakle, zakazan za 12. VI 1960. odgada se. Zar nitko živ od članova planinarskog društva »Kamenar« nije uočio tu obavijest?

Planinari, dobro bi bilo da što prije pročitate taj oglas, kako bi se izbjegle eventualne zabune u ovoj godini.

(O)

MALI OGLASNIK

Iznajmljuje se soba penzionerki ili starijoj namještenici, bez obitelji. Za potanje obavijesti obratiti se na adresu: Trg glavskog 16, Šibenik.

UMRLI

Paić Luka pk. Paške, star 81 god; Vujasinović Tanja Mladenova, star 15 god; Furčić Ana rod. Žarkov, star 85 god; Hut Amalija rod. Španović, star 64 god; i Karadole Ivanka rod. Bogdanović, star 70 godina.

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

Srijedom u 7 JAVNA TRIBINA Radničkog sveučilišta

Predavanja:

Srijeda, 11. I Psihologija rada. Predavač: dr Jovo Rašković. Srijeda, 18. I Panel diskusija: Društveno upravljanje škola — naš mjesto i uloga. Dvorana Društvenog doma. Početak u 19 sati.

Filmske predstave:

Srijeda, 11. I Talijanski film »Polikarp«, Kino »Sloboda«. Srijeda, 18. I Američki film »Najbrži revolvera š pobijede«, Kino »Sloboda«. Početak u 16 sati. Ulaznica 30 dinara.

NARODNO KAZALIŠTE

Srijeda, 11. I 18 sati PROLJEĆA NEDOPJEVANA u izvedbi Kazališta mladih.

Subota, 14. I u 20 sati NAŠA DRAGA DJECA, komedija N. Manzaria.

Nedjelja, 15. I 20 sati POZDRAV ŠERIFU, drama A. Diklića.

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premjera američkog kinemaskop filma u boji — OKLAHOMA — (do 12. I) Premjera talijanskog kinemaskop filma — VELIKI RAT — 13. — 18. I) Gostovanje Jugoslavenske kinoteke s američkim filmom — ŠEKOV SIN — (19. I)

»20. APRILA«: premjera američkog kinemaskop filma u boji — ZBOGOM ORUŽJE — (do 13. I) Premjera talijanskog sinemaskop filma u boji — ČEZNJA — (14. — 17. I) Premjera njemačkog filma u boji — LJUBAVNA ZBRKA — (18. — 22. I)

»SLOBODA«: premjera talijanskog filma — POLIKARPO — (do 15. I) Američki film — HRABRI I SMJELI — (16. — 17. I) Američki film — NAJBOLJI REVOLVERAŠ POBJEDE — (18. — 19. I)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 13. I — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Od 14. — 20. I — II narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.

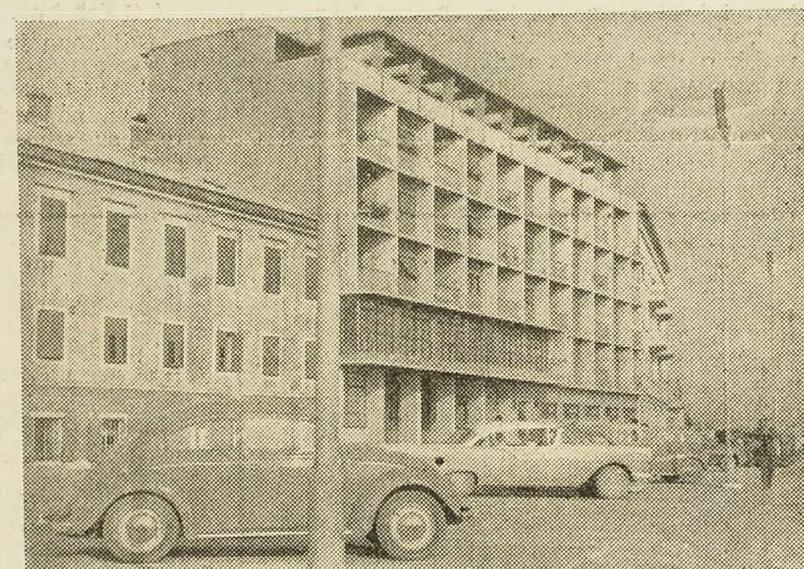
MATIČNI URED

ROĐENI

Milovan, Obrada i Milke Šarić; Zoran, Marka i Stojanke Roško; Zorka, Ante i Mare Mrčela; Mirjana, Bartula i Tereze Cerona; Antica, Stipe i Antice Grubelj; Ivica, Jose i Andelke Erceg; Rosanda, Jose i Bojčić Nedjeljke; Marijan, Mile i Milke Podrug; Julija, Ante i Zorka Roman; Branka, Marka i Slavke Bujas; Emil, Ivana i Radojke Pajić; Sandra, Milana i Ljiljan Bedov; Ojdana, Jose i Cvite Huljev; Marina, Alojza i Andelke Robić; Zdravka, Mate i Ane Šimac; Duško, Boška i Mirjane Bojanić; Nela, Ante i Brigitte Ukas; Zdravka, Paške i Janje Lacmanović; Žanet, Predraga i Ivke Milić; Mira, Mirka i Stojan Maretić; Marija, Ivana i Katera Mijić; Otilija, Tomislava i Ivke Zaninović; Jagoda Tomislava i Anđelija; Jagoda, Stanka i Mare Vučenović; Stipe, Marka Mirka i Milice Perica; Nedjeljko, Marka Mirka i Milice Perica; Drago, Ante i Mladenke Martonović; Silva, Paje i Janje Gulin; Vladimir, Mate i Nedjeljke Nakić; Nenad, Krste i Marije Gašparović; Mirjana, Martina i Karime Cvitan; Veris, Marka i Milice Mrčela; Smeđana, Bajre i Milice Zahirević; Lilijsana, Jere i Antice Marinov i Mirjana, Ante i Danice Krečak.

VJENČANI

Malenica Marko, konobar — Milošević Ružica, domaćica; Dunković Dragutin, tesar — Slavica Zorka, službenik; Prica Radivoj, podoficir JRM — Škugor Mirjana, domaćica; Laća Jo-

Obavijest Tribine mladih

Već dvije godine djeluje u našem gradu Tribina mladih. Sam naziv ukazuje da je to vaša Tribina, Tribina na kojoj ćuti mnogo toga o vama i za vas. U prošloj godini održali smo nekoliko predavañja i kinopredstava. Zadovoljni smo da se pored ostalog mogu pustiti i našim učenjacima, te kinopredstava, djece i odraslima sa velikim interesom razgledavalo je izložene objekte.

Već dvije godine djeluje u našem gradu Tribina mladih. Sam naziv ukazuje da je to vaša Tribina, Tribina na kojoj ćuti mnogo toga o vama i za vas. U prošloj godini održali smo nekoliko predavañja i kinopredstava. Zadovoljni smo da se pored ostalog mogu pustiti i našim učenjacima, te kinopredstava, djece i odraslima sa velikim interesom razgledavalo je izložene objekte.

IZ TLM »Boris Kidrić«

Koje se novine najviše čitaju?

Zanimalo nas je, koje novine cija, zatim »Borba«, »Vjesnik« Šibenčani najradnije čitaju. Zbog i »Narodni sport«. Od tjednika toga smo se obratili na nadležne organe, Šibenski list, »Vjesnik« u srijedu i, naročito u posljednje vrijeme »Telegram«.

U toku prošle godine naši građani su kupili cigareta u vrijednosti od oko 270 milijuna dinara, dok se vrijednost od prodanih razglednica, prema nekim izvorima, kreće oko 5,5 milijuna dinara.

TRŽNICA U DRAGI

U Narodnom odboru Šibenske općine u posljednje vrijeme s punom pažnjom razmatra se prijedlog Autotransportnog poduzeća po kojem bi se sadašnji prostor, gdje se nalazi gradsko tržnica, uređio za potrebe autobusne stanice, a prostorije Komunalne banke i još neke koje koristiti trgovačko poduzeće »Plavina«, poslužile bi za smještaj biljetarnice, čekaonica i za druge poslovne prostorije. U naknadu za ovo Autotransportno poduzeće će odlučilo dati 15 milijuna dinara za dovršenje tržnice u Dragi, čiji su radovi prije nekoliko godina bili obustavljeni zbog pomanjkanja finansijskih sredstava. Ukoliko bi se taj prijedlog u cijelosti prihvatio, Šibenik bi već ove godine dobio modernu tržnicu i odgovarajuće mjesto za novu autobusnu stanicu, jer sadašnja ne odgovara u ni kojem pogledu.

KAŽNjeni NARUŠITELJI JAVNOG REDA

Sudac za prekršaje NO-a kotara izrekao je kazne četvoricu mladića koji su narušavali javni red i uništavali saobraćajne znakove. Marko Žeravica, Boris Juraga i Branko Markov, svih iz Murtera, te Emil Barešić iz Šibenika kažnjeni su svaki sa po deset dana zatvora, a Viktor Mudronja iz Murtera sa 15 dana zatvora.

ZAHVALA

Povodom iznenadne smrti naše neprežaljene kćeri

TANJE VUJASINOVIC

učenice Srednje medicinske škole u Šibeniku, čiji je život prekinut u cvjetu mladosti, izrazavamo zahvalnost svim znancima i prijateljima u Šibeniku, Skradinu i Kistanjama, koji su pokojnicu ispratili na vječno počivalište i sudjelovali u našoj žalosti. Naročito se zahvaljujemo upraviteljici Danici Grubišić i čitavom kolektivu Đačkog doma »Petar Grubišić« u Šibeniku koji nisu žalili truda da bi olakšali zadnje časove pokojnice i koji su zajedničkim sudjelovanjem u sahrani dijelili s nama našu veliku bol.

Također izražavamo zahvalnost upraviteljici i učenicama Srednje medicinske škole na ispraćaju naših dragih kćeri.

ZAHVALA

Povodom smrti neprežaljenog supruga, oca, sina, brata i strica SPAHIJA FRANE pok. NIKE

našeg zahvaljujemo rodbini, prijateljima i znancima na ukazanoj pomoći, usmenim i pismenim izrazima saučešća, poslanim vijencima i ispraćaju dragog nam pokojnika na vječno počivalište. Posebno zahvaljujemo dru Ivanu Gurduliću i bolničaru Anti Vranjeku na ukazanoj pažnji za vrijeme liječenja.

OŽALOŠĆENA OBITELJ SPAHIJA

Povodom smrti naše majke i

IVANKE KARADOLE ud. pok.

MARKE

ovom prilikom izražavamo zahvalnost šefu ginekološkog odjela Zdravstvenog Centra u Šibeniku dru Šrećku Postružniku kao i osobljiv tog odjela na savjesnom liječenju i ukazanoj pažnji za vrijeme bolstii naše drage pokojnice.

Također izražavamo zahvalnost svima prijateljima i znancima koji su nam izrazili saučešće i na odar pokojnice položili vijenc. Također zahvaljujemo osnovnoj organizaciji SK Škopinac na poslanoj vijenci.

D. Biskupović, P. Petrić i Aldo Fru

Iz tvornice vijaka u Kninu

Strojevi slažu čelične rime

Ono naše vozilo na cesti, motor na brodu, traktor na njivi, turbinski ili generatorski uređaj i još dosta toga ima ugrađen vijak, zakovicu, opružni prsten običnog sjaja ili buriran, što su hladnim postupkom skovani od čelika ili obojenog metala.

To je dala kninska vijčara, tvornica bez fabričkog imenja. Vijčara čiji strojevi pjevaju najlepšu melodiju u privredi svoje komune i sada vođeća, a u budućnosti daleko većih razmjera i mogućnosti.

Iz kvartala u kvartal u toku ove godine proizvele je preko 120 milijuna komada razne robe, a to je već čitavo brdo.

Vijčara je odavno izšla iz okvira domaćeg tržišta, zakočila smjelo na tri kontinenta, isporučujući prema naručbama miliometarske, koloske ili specijalne ASA navoje i dimenzije.

Raspjevala se vijčara bukom svojih automata.

Krčje nije daleko i zaglušeno je u njegovoj blizini. Zaglušno je i bučno i u hali vijčare za nevaniknuti uho. Takiraju strojevi skladno i snažno svaki za sebe, ali zajedno u zboru, to je opet naročita simfonija.

Oni najmanji strojevi imaju nemirnu »rukul« — štipalju radilicu kojom zahvaćaju hrpicu polufabrikata. U ritmičkom razmaku podižu pregrešt komada čelika i raspoređuju u kolomu po jedan i tako klize do usta gdje se nalaze alati koji ih formiraju u željene oblike, da začas gotovi brzo iskaču, sve onako masni u lumenu kutiju kao obrađen proizvod.

Zima se šeta s onu stranu zarnagljenih prozora, a vijčara neprekidno slaze čelične rime. A ljudi iz hale, alatnice i lužare i njihovi drugovi na ostanim radnim mjestima, razumiju govor mašina, prerađuju sirovini, obraduju alate, udubljaju se u tehnološki proces, smjena za smjenom ostvaruju proizvodnju dana, dekada, mjesec za mjesecom. I evo još jedna godina ostala je za njima uspešnja i bogatija od pređašnje.

Tako i radnici u plavim radnim odijelima a amblemom tvornice na grudima, i one koje su donedavno sasvim nešto drugo radile, bile uz stada, užgajale povrće, iz vune niti formirale, uspješno su se uklopile u novi veoma složen proces, postale su dobre metalke, koje sada umjesto da rukuju vunom, služe se stupom i kućnom, umjesto da timare ovce i muzu krave, sada čudno »mljek« gledaju, bjelosivu masnu tečnost, koja podmazuje i hladni zagrijane dijelove njihovih strojeva.

Svi ti ljudi i žene pored svakodnevnih zadataka misle na budućnost tvornice, njezin dalji razvoj i uspon. Velika je volja u njihovom djelovanju, jer oni s njom stručno rastu i napreduju.

Postepeno, ali sigurno kolektiv vodi tvornicu naprijed. Vraćaju dug zajednici i žele zadržati istaknuto mjesto u cjelokupnoj privredi komune.

U 1961. godini kolektiv Tvornice vijaka proizvest će 300 tona više vježane robe nego u protekloj godini, odnosno 50 milijuna komada više nego u 1960. i ostvariti realizaciju u iznosu od 1 milijarde i 350 milijuna, čitavih 100 milijuna više nego do sada.

U toku nove godine stići će oprema kojom će se rješavati problem uskih grla, a to će sigurno ići u prilog povećanju proizvodnog plana i novčane realizacije. Također novo i još stimulativnije nagradivanje po ekonomskim jedinicama i jedinicama proizvoda imat će posebnog odraza, čim se to uvede, a pripremama će se pristupiti odmah jer je radnički savjet formirao komisiju koja će izraditi potrebne ekonomske-tehničke normative.

Pored brige za ostvarenje proizvodnih zadataka u 1961. godini u kninskoj tvornici će se istovremeno raditi na povećanju njezinih kapaciteta od 7500 tona što predstavlja tri puta jaču od dosadašnjicu.

A. M.
U periodu novog petogodišnjeg plana razvoja privrede u našoj zemlji izrast će u stvaru nova tvornica. Veliki potхват za koji su obimne pripreme u punom jeku.

Rade automati, ali rade i ljudi. Od onih koji budno prate svaki drhtaj suvremenih strojeva i onih koji prvi vizuelnom kontrolom sagledavaju vrijednost izrađenih proizvoda, pa do onih drugih što mehaničkim i laboratorijskim ispitivanjima bdiju nad kvalitetom vijaka i matice i sve tamo do organa radničkog samoupravljanja, sve to brine veliku brigu za Tvornicu vijaka, njezinu današnjicu i još svjetliju sutrašnjicu.

A. M.
Prema prognozi za 1961. godinu u kninskoj tvornici će se istovremeno raditi na povećanju njezinih kapaciteta od 7500 tona što predstavlja tri puta jaču od dosadašnjicu.

FILM

Preko 570.000 gledalaca „Kota 905“ najposjećeniji film u 1960. godini

Ako je u protekloj godini svaki gradanin Sibenika prosječno preko 23 puta bio u kinu, odnosno 2 puta mjesečno, onda je to još jedina potvrda činjenici, da je kino postalo neophodno kulturno-zabavno pribježište najvećeg dijela naših gradana. Prepuštanje dvočasovnoj iluziji življena u svijetu projiciranom sa celuloidne trake ugodna je promjena svakodnevne jednoličnosti i kao opium nas baca u više ili manje irealne sfere nepoznatog. A filmski producenti i distributeri se trude da u tim sferama bude zadovoljena svatovačka senzibilnost. Ctuda i raznolikost repertoara, koji je dao mjestu svim zanrima, svim vrijednostima i svačijim ukusima. Kad ne bi bilo tako, teško da bi se u 1960. godini pred ekranima kina Tesla, Slobode i 20. aprila izmjenjivo 574.865 gledalaca ili za preko 34.000 više nego u 1959. godini.

Ljetošnji krajig Kino poduzeća, u kojoj je zabilježen promet pojedinih filmova, mogli smo vrlo brzo i lako primjetiti da se u ukisu naših gradana nije ništa promjenilo u odnosu prema prethodnim godinama. Još ujutru još posjećeniji filmovi nisu u najbolji filmovi, a najslabije posjećeni najlošiji. Ocjena kritike i ukus publike su još ujutru već bili tako, teško da bi se u 1960. godini pred ekranima kina Tesla, Slobode i 20. aprila izmjenjivo 574.865 gledalaca ili za preko 34.000 više nego u 1959. godini.

Iako su medju najposjećenijim filmovima i tri domaća bilo je i takvih koji su bili vrlo slabo posjećeni. 11 domaćih filmova koji su prikazani (1959. godine 21) gledalo je 35.593 Sibenčana, prosječno 3235 svaki film. Po posjetu poslijepotrijebno slijede: »Rat« (3846), »X 25 javlja« (2077), »Veselica« (1496), »Akacija« (996), »Osma vrata« (980), »Tri Ane« (357), istočnojnjemački »Đavolji krug« (417), bugarski »Adamovo rebro« (435) itd.

Iako su medju najposjećenijim filmovima i tri domaća bilo je i takvih koji su bili vrlo slabo posjećeni. 11 domaćih filmova koji su prikazani (1959. godine 21) gledalo je 35.593 Sibenčana, prosječno 3235 svaki film. Po posjetu poslijepotrijebno slijede: »Rat« (3846), »X 25 javlja« (2077), »Veselica« (1496), »Akacija« (996), »Osma vrata« (980), »Tri Ane« (357), istočnojnjemački »Đavolji krug« (417), bugarski »Adamovo rebro« (435) itd.

Na kraju moram još spomenuti kako je medju našim gradanima vrlo slab interes za naučno-popularne filmove, kao što su na primjer oni Disneyevi. Film »Prerija koja nestaje« gledalo je svega 664 osobe, »Zakon divljine« 597, »Lov na pume« 1931, »Zemlje i običaji« 804, »Medu lovcima na ljudske glave« 953 i »Peri« 154. Makar bi škole morale da ovakve filmove više koriste.

Na kraju moram još spomenuti kako je medju našim gradanima vrlo slab interes za naučno-popularne filmove, kao što su na primjer oni Disneyevi. Film »Prerija koja nestaje« gledalo je svega 664 osobe, »Zakon divljine« 597, »Lov na pume« 1931, »Zemlje i običaji« 804,

»Medu lovcima na ljudske glave« 953 i »Peri« 154. Makar bi škole morale da ovakve filmove više koriste.

Na inicijativu omladinske organizacije i učitelja Živojina Obradovića u Bribirskim Mostinama je održano atletsko natjecanje daka tamošnje škole.

U bacanju kugle prvo mjesto je zauzeo Marko Bura. U disciplini skok u dalj kod omladinaca je pobijedio Ratko Mandić, a kod omladinki pobjedu je iznijela Milica Šušić, dok je Andelko Čverak bio najbolji u skoku u vis. U trčanju na stazi od 600 metara prvi je stigao na cilj Marko Bura. Omladinku su se natjecale na stazi od 400 metara, gdje je pobijedila Milica Šušić.

Ovo natjecanje u atletici privuklo je veliki broj daka i mještana Bribirskih Mostina. (MŽ)

»CISTOĆA« UPRAVA ZA JAVNU CISTOCU SIBENIK

raspisuje

Natječaj

ZA POSLOVOĐU SERVISA ZA PRANJE I PEGLANJE RUBLJA

Uvjeti:

Završena ženska stručna škola ili duža praksa na rukovodećim radnim mjestima.

Interesanti treba da podnesu molbu s opširnom biografijom do 31. I. 1961. godine na adresu Ustanova »Cistoća« — uprava za javnu čistoću Sibenik.

MILAN TREŠNJIĆ

GLUV JE ON...

U usnulom zbjegu pored vatre na kojoj je dogorjevao krvav grabovi panj, ležao je stari Ban ispružen po svom starom ali još dobrom se oko njega zbijava. Nadjad je podigao glavu, kožunu. Ležao je i zagrijavao svoja staračka leđa pogledao oko sebe i opet vidi kako narod bjeđa. Jastuk mu je nadomeštao dlan desne šake, ži. Pored njega je projurilo nekoliko razbaruća lice bilo pokriveno dotrajanim i izbljedjelim niženarodnim haljinama od kojih su mnogi šeširovi. Nije se znalo da li zapravo spava. Čak komadići ostali negdje po trnju kada su se ni poneka rijetka i kao olovno teška kap kiše provlačile. Posljednji, bosonog, najbolje je jači ga pronašla nije to otkrivala. Ban je ležao sagledao. Njegova lice bilo je izgrebano i krvavo. Nepomično.

Kroz tamu noći i crnilo oblaka, koji su se na nabubrelih i razvučenih. Nije imao ni kuda, jer su ustaša bile na sve strane. Bezglavu muvanje činilo mu se isto što i sigurna smrt... Oko podne počelo je pretraživanje šume. Grupice ustaša razmilile su se za svojim plijenom poput lovačkih pasa. Ta bijesna i zvijerska hajka kao na divljac bila je praćena uzaludnim prekljinjanjem: »Ne ubijajte me... Ne bajonetom... »Ostavi mi dijete... No, pucnju su se odjekivali i razbijali se na sve strane. Oni koji su to čuli ili su bježali dalje, u neki drugi grm, ili više nisu mogli da bježe. Ostajali su gdje su da su, kao i stari seljak ispod Klise, jednog divljackog zaselka.

»Oh, majko moja, da sam makar i ja našao onakav grm kao Ban... Ne bi me pronašli...«

— Uzdisala je u ogromnom strahu žena koja je bila u blizini. »Ovako, ooo, srećo, spasi me...« molila se nekoj višoj sili. Onda je čula glasove ustaša i sledila se.

Gle, ovaj se nije dobro sakrio! Vire mu opanci... — cinički je saopćio jedan koji ga je prianjetio.

Starac nekoliko je ostao u tom položaju. Kiša je bila stala a stari Ban nije čuo što dogodilo. Ban ispružen po svom starom ali još dobrom se oko njega zbijava. Nadjad je podigao glavu, kožunu. Ležao je i zagrijavao svoja staračka leđa pogledao oko sebe i opet vidi kako narod bjeđa. Jastuk mu je nadomeštao dlan desne šake, ži. Pored njega je projurilo nekoliko razbaruća lice bilo pokriveno dotrajanim i izbljedjelim niženarodnim haljinama od kojih su mnogi šeširovi. Nije se znalo da li zapravo spava. Čak komadići ostali negdje po trnju kada su se ni poneka rijetka i kao olovno teška kap kiše provlačile. Posljednji, bosonog, najbolje je jači ga pronašla nije to otkrivala. Ban je ležao sagledao. Njegova lice bilo je izgrebano i krvavo. Nepomično.

Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bježi starče! — pročitao je sa njenih usanjenih usana.

— Bjež